

Lista över glasbruk och glashyttor i Sverige

Version 230612-01

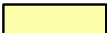

Här nedan följer en lista över glasbruk och glashyttor som funnits genom tiderna eller fortfarande finns kvar i Sverige. Denna lista är en sammanställning av en stor lista publicerad av Wikipedia kompletterad med en lista publicerad i Glasteknisk Tidskrift 1999 samt några små lokala listor. Denna lista är inriktad på de större glasbruken med en 'industriell' verksamhet och tar därför inte med mindre hyttor av typ studiohyttor.

Listan har sammanställts efter de landskap och kommuner i vilka de namngivna glasbruken finns. Vanligtvis brukade man förr ange vilken socken verksamheten bedrevs i men sockenbegreppet är numera så okänt att det har uteslutits. Dessutom anges, där det är känt, etableringsår och slutpunkten för verksamheten. Vilka glasvaror som producerades anges oftast inte. Ändringar av brukens namn på grund av olika ägarförhållanden har inte tagits upp utan bruken har de namn de fick när de skapades eller har ett ortsanknutet namn.

Osäkerheten i årtalsuppgifterna är ibland mycket stor eftersom starttiden ofta utgår från tidpunkten för kungens (statens) tillstånd för att starta driften. När privilegier slutade användas försvann också den noggranna dokumentationen över näringslivet. Tidpunkten för driftnedläggning är också osäker, konkurser har ju dokumenterats men om nedläggningen har varit enbart ägarens beslut kan stopptiden vara långt utdragen. Bruket har gradvis dött under flera års tid.

Det totala antalet verksamhetsplatser i Sverige är svårt om inte omöjligt att uppskatta. Byggnadsplatser kan över tid få ändrade namn både en och flera gånger så det räcker inte att räkna namn i de tillgängliga dokumenten. Förhoppningsvis ska denna lista innehålla större delen av gamla glasbruk i Sverige men det går inte att säkert veta.

Vid de flesta av de uppräknade platserna är bruksbyggnaderna rivna eller finns kvar som ruiner. Dock finns på många ställen herrgårdar kvar, en del vackra och pampiga. Som turistinformation har listan också färgkoder för att ange hur mycket av bruksmiljön som finns kvar på de olika platserna. Raden markeras med en färg och betydelsen anges här nedan:

- Inga eller obetydliga spår syns av bruksbyggnader eller bostäder.
- Endast bostadsområde till glasbruket och bruksgata kvar.
- Endast herrgårdsbyggnad och dess ekonomibygnader kvar.
- Bara enstaka eller flera ruiner av bruksbyggnader synliga som ugnar, husgrunder osv.
- Någon enstaka bruksbyggnad kvar i ursprungligt skick eller renoverad.
- Nära nog kompletta byggnader för glasbruk i ursprungligt skick eller renoverat.

Förr behövdes vattenkraft och massor av skog för att driva ett bruk som producerade glas, järn, pappersmassa och papper. Kostnaderna för detta och intäkterna för producerade varor kunde fluktuera våldsamt mycket vilket naturligtvis påverkade brukets ekonomi. Därför förekom det ofta att bruk växlade inriktning. För att visa sådana växlingar finns i anmärkningskolumnen röda bokstäver som anger vilka bruksplatser som gjort sådana växlingar:

- J** Glasbruket har föregåtts av ett järnbruk med masugn och/eller stångjärnsmedja.
- P** Glasbruket växlat med pappersmassa- och/eller papperstillverkning.

Vill du se viken tid bruken varit verksamma inom andra områden, se på järnbruks- och pappersbrukslistor.

När glasbruk som beskrivs i text tas sällan byggnadernas antal och status upp eller vilka spår som lämnats kvar. Då den här listan utarbetades utgjorde gamla och nya skrivna dokument grunden. Därför är det stora brister i den grova statusbeskrivningen med sex färger. Osäkerheten är stor i de flesta delarna och därför bes lärarna om hjälp för att förbättra denna lista. Har du kännedom om andra bruksplatser, tidsuppgifter eller om tillståndet på någon bruksplats avviker från det angivna skulle det vara värdefullt om du meddelade detta på denna webbplats' kontaktsida så att den här listan snarast kan revideras och publiceras på nytt.

Tack på förhand för din hjälp.

Bo Edlund

Landskap, kommun	Bruksnamn	Startade	Slutade	Anmärkningar
BLEKINGE				
Ronneby	Färe-Marcolin konstglas	1961	1991	
Ronneby	Ronneby glasbruk	1962	?	
Sölvesborg	Sölvesborgs glasbruk	1896	1898	
Sölvesborg	Sölvesborgs glasbruk	1914	1970	
BOHUSLÄN				
Kungälv	Kungälvs glasbruk	1875	1956	
DALARNA				
Falun	Falu Glasbruk	1874	1883	
Mora	Johannisholms glasbruk	1808	1855	Hammarsmedja 1840-1858 J
Mora	Sandöns glasbruk	1796	1808	Flyttades till Johannisholm
GOTLAND				
Gotland	Vid kyrkobyggande	1200-talet	?	
GÄSTRIKLAND				
Gävle	Gefle Glasbruk	1893	1919	
Gävle	Åsbo glasbruk	1971	1979	
HALLAND				
Halmstad	Ettorps glasbruk	1736	1753	
Halmstad	Halmstads glasbruk	1976	i drift	Fönsterglas
Halmstad	Steninge glasbruk	1873	1920	
Varberg	Västkusthyttan	1972	?	
HÄLSINGLAND				
Hudiksvall	Hudiksvalls Glashytta	1983	2004	Glashytta Tre Bockar
Söderhamn	Norråla glasbruk	1906	1907	
Ljusdal	Sophiendahls glasbruk	1762	1771	
JÄMTLAND				
Åre	Åre glashytta	2005	i drift	
Östersund	Storsjöhyttan	1995	i drift	

MEDELPAD				
Sundsvall	Petersvik glasbruk	1895	1898	Namn även Korsta glasbruk
Sundsvall	Skönviks glasbruk	1811	1870	
Timrå	Fjäls glasbruk	1874	1917	
NORRBOTTEN				
Piteå	Långviks glasbruk	1803	1888	Fönsterglas, förpackningsglas
Kalix	Sandösunds glasbruk	1801	1813	
NÄRKE				
Askersund	Hammars glasbruk	1854	1992	
Askersund	Hammars glasbruk	1986	i drift	Glasåtervinning numera
Hallsberg	Gryts glasbruk	1897	1903	
Örebro	Sundby glasbruk	1591	1629	
Örebro	Örebro glasbruk	1917	1951	
SKÅNE				
Bjuv	Billesholm Glasull	1933	i drift	
Eslöv	Saint-Gobain Sekurit			
Helsingborg	Hälsingsborg glasbruk	1873	1877	
Helsingborg	Hälsingsborg glasbruk	1896	1898	
Helsingborg	Hälsingsborg glasbruk	1900	1908	
Höganäs	Höganäs glasbruk	1862	1870	Fönsterglasbruk
Höganäs	Höganäs glasbruk	1985	1989	
Höganäs	Höganäs-Ryd glasbruk	1801	1806	
Höör	Incendi glasblåseri	2008	2017	
Klippan	Herrevadskloster	1576	1582	
Klippan	Klippan glasbruk	1935	1938	
Kristianstad	Kaffatorps glasbruk	1638	ca 1660	Fönsterglas och flaskor
Kristianstad	Studio Glashyttan i Åhus	1973	i drift	Kristallglas
Kristianstad	Äsperyd glasbruk	ca 1633	ca 1636	
Landskrona	Landskrona glasbruk	1943	1945	
Malmö	Limhamns glasbruk	1898	1906	
Malmö	Limhamns glasbruk	1920	1921	
Malmö	Malmö glasbruk	1927	1928	
Malmö	Malmö glasbruk	1983	1983	
Perstorp	Henrikstorps glasbruk	1692	1762	Även Skånska glasbruket
Perstorp	Perstorps glasbruk	1914	1944	
Trelleborg	Trelleborgs glasbruk	1919	1956	Första åren flaskor
Åstorp	Hyllinge glasbruk	1962	1978	
Östra Göinge	Dänningarums bruk	1899	1900	
Östra Göinge	Färe glasbruk	1896	1917	
Östra Göinge	Glimma Glasbruk	1918	1969	
Östra Göinge	Kviinge glasverk	1576	1584	
Östra Göinge	Sibbhults glasbruk	1892	1903	
SMÅLAND				
Alvesta	Alvesta glasbruk	1932	1977	
Emmaboda	Boda glasbruk	1864	2009	
Emmaboda	Emmaboda glasverk	1919	1930	Fönsterglas
Emmaboda	Emmaboda glasverk	1934	1978	Fönsterglas
Emmaboda	Häljunga glasbruk	1898	1908	Inga spår av bruket

Emmaboda	Jema Glas	1982	i drift	
Emmaboda	Johansfors glasbruk	1891	i drift	
Emmaboda	Löfsta glasbruk	1896	1904	
Emmaboda	Modala glasbruk	1894	1914	
Emmaboda	Smålandshyttan	1947	1976	
Emmaboda	Smålandshyttan	1983	1990	
Emmaboda	Åfors glasbruk	1876	2013	
Gislaved	Gyllenfors Glasbruk	1850	1903	Järnbruk från 1743 J
Högsby	Björkhults glasbruk	1892	1978	
Högsby	Ruda glasbruk	1920	1926	
Högsby	Ruda glasbruk	1930	1972	
Jönköping	Grenna glasbruk	1821	1823	
Jönköping	Gränna glasbruk	1964	i drift	
Jönköping	Jönköpings glasbruk Haga	1949	1953	
Jönköping	Stockaryds glasbruk	1950	1951	
Jönköping	Sunds glasbruk	1874	1914	
Jönköping	Sunds glasbruk	1896	1904	
Jönköping	Sunds glasbruk (Äng)	1914	1928	
Kalmar	Casimirsborgs bruk	1757	1810	
Kalmar	Germundslycke glasbruk	1623	1641	
Kalmar	Kalmar glasbruk	1947	1957	
Kalmar	Karlsbo glasbruk Ugglebo	1894	1902	
Kalmar	Prästängens glasbruk	ca 1623	ca 1630	
Kalmar	Trekantens glasbruk	1951	1953	Nedbrunnen
Lessebo	Bergdala glasbruk	1889	i drift	
Lessebo	Ekeberga glasbruk	1953	1956	
Lessebo	Hovmantorp glasbruk	1859	1878	
Lessebo	Hovmantorp nya glasbruk	1905	1968	Samma bruk som ovan
Lessebo	Hovmantorp glasbruk	1968	1978	Samma bruk som ovan
Lessebo	Kosta glasbruk	1742	i drift	
Lessebo	Lindfors glasbruk	1876	1979	
Lessebo	Sandviks glasbruk	1889	2005	
Lessebo	SEA glasbruk	1956	2013	Köpte Ekeberga glasbruk
Lessebo	Skrufs glasbruk	1897	1980	
Lessebo	Skrufs glasbruk	1982	i drift	
Lessebo	Strömbergshyttans glasbruk	1933	1979	Samma bruk som Lindfors, bytte namn på bruk och ort
Lessebo	Transjö planglasbruk	1870	1950	
Lessebo	Transjö Stenhytta	1979	1983	
Lessebo	Transjö Hytta	1982	i drift	
Lessebo	Ulfvaskog glasbruk	1891	1897	
Ljungby	Annefors glasbruk	1867	1870	
Markaryd	Strömsnäsbruk hytta	1973	1985	
Nybro	Alsterbro glasbruk	1871	1969	
Nybro	Emmatorps glasbruk	1939	1947	
Nybro	Engshyttan	1935	1970	Ligger under en Konsumbutik
Nybro	Engströms hytta	1908	1928	
Nybro	Flerohopps glasbruk	1891	1960	Hytta revs 1979 J
Nybro	Flygsfors glasbruk	1888	1920	Tidigare hammarsmedja

Nybro	Flygsfors glasbruk	1930	1979	
Nybro	Flygsfors glasbruk	1985	1985	
Nybro	Gadderås glasbruk	1875	1967	
Nybro	Glasskolan i Orrefors	1960	2014	Flyttad till Pukeberg
Nybro	Glödlampshyttan	1934	1969	
Nybro	Gullaskruf glasbruk	1895	1931	Fönsterglas
Nybro	Gullaskruf glasbruk	1927	1983	
Nybro	Målerås glasbruk	1890	1904	
Nybro	Målerås glasbruk	1917	1922	
Nybro	Målerås glasbruk	1924	i drift	
Nybro	Nybro glasbruk	1927	1935	
Nybro	Nybro glasbruk	1935	i drift	
Nybro	Orrefors glasbruk	1898	2013	
Nybro	Pukeberg glasbruk	1871	i drift	
Nybro	Riksglasskolan i Pukeberg	2014	i drift	
Nybro	Skoga glasbruk	1863	1874	
Nybro	Strömsborgs Glasbruk i Målerås	1916	i drift	
Nässjö	Ängs glasbruk	1915	1928	
Oskarshamn	Oskarshamns glasbruk	1942	1951	
Sävsjö	Ljungarums glasbruk	1949	1951	
Sävsjö	Vrigstads glashytta	1982	1987	
Tingsryd	Linneryds glasbruk	1966	1969	
Tingsryd	Midingsbråte glasbruk	1631	ca 1634	
Tingsryd	Ryds glasbruk	1918	1971	Bruksbyggnaderna rivna
Tingsryd	Ryds glasbruk	1972	1985	
Tingsryd	Trestenshults glasbruk	1628	1631	Fönsterglas, passglas, bågare
Tingsryd	Urshults glasbruk	1965	1989	
Tingsryd	Urshults glasbruk	1973	1991	
Torsås	Torsås glasbruk	1916	1917	Fönsterglas
Torsås	Torsås glasbruk	1919	1927	
Uppvidinge	Alsterfors Glasbruk	1886	1980	
Uppvidinge	Berghems glasbruk	1887	1951	
Uppvidinge	Björkå glasbruk	1872	1962	
Uppvidinge	Bockaskrufs glasbruk	1863	1888	Flaskglasbruk
Uppvidinge	Bostorp glasbruk	1872	1914	
Uppvidinge	Flöxhults glasbruk	1896	1910	
Uppvidinge	Hjärtsjö glasbruk	1906	1936	
Uppvidinge	Hofgårds glasbruk	1898	1923	Hyttan riven 1929
Uppvidinge	Idesjö glasbruk	1887	1935	Endast (oanvänt) sliperi kvar
Uppvidinge	Idesjö glasbruk	1905	1906	
Uppvidinge	Johanstorps glasbruk	1858	1888	Sliperiet verksamt till 1933
Uppvidinge	Johanstorps glasbruk	1897	1910	
Uppvidinge	Kronofors glasbruk	1873	1928	Fönsterglas
Uppvidinge	Kulla glasbruk	1936	1939	
Uppvidinge	Kylleskrufs glasbruk	1879	1887	
Uppvidinge	Lindshammars glasbruk	1905	2009	JP
Uppvidinge	Långaskrufs glasbruk	1894	1898	Fönsterglas
Uppvidinge	Renshult glasbruk	1890	1890	
Uppvidinge	Rosdala	1895	i drift	
Uppvidinge	Rydefors glasbruk	1863	1970	Flaskglasbruk

Uppvidinge	Värends glasbruk	1936	1963	
Uppvidinge	Åseda glasbruk	1947	1978	
Uppvidinge	Älghults glasbruk	1933	2002	
Uppvidinge	Österviks glasbruk	1868	1936	
Vetlanda	Ekenäs bruk	1917	1976	
Vetlanda	Haga glasbruk	1848	1897	
Vetlanda	Långhesters glasbruk	1904	1906	
Vimmerby	Wentzelholms glasbruk	1826	1897	
Värnamo	Nydala kloster	slut 1100-tal	?	
Västervik	Breviks glasbruk	1899	1905	Buteljglas
Västervik	Solstadströms glasbruk	1920	1927	Fönsterglas
Västervik	Västerviks glasbruk	1896	1919	
Växjö	Ramnåsa glasbruk	1914	1933	
Växjö	Åryds glasbruk	1912	1921	
Älmhult	Elme glasbruk	1917	1970	
Älmhult	Eneryda glasbruk	1956	1992	Byggnaderna rivna
Älmhult	Frodehyttan	1955	1975	

SÖDERMANLAND

Eskilstuna	Eskilstuna glasbruk	1938	1940	
Gnesta	Skeppsta hytta	2004	i drift	
Nacka	Björknäs glasbruk	1736	1785	
Nacka	Danvikens glasbruk	1946	?	
Nyköping	Nyköpingshyttan	1581	1590	
Nyköping	Skandinaviska Glödlampsfabriken	1901	1958	
Nynäshamn	bruk vid Nynäsgård stn	1932	ca 1935	
Nynäshamn	Nynäshamns glasbruk	1907	1931	Baltiska Glasbruket
Nynäshamn	Nynäshamns glasbruk	1932	1936	På nuvarande oljeraffinaderi
Nynäshamn	Formglas	1952	?	
Oxelösund	Oxelösunds glasbruk	1928	1970	Fönsterglas
Stockholm	Andrea Niquendo	ca 1555	ca 1565	
Stockholm	Jungs glashytta	1652	1678	Flyttades från Kungsholmen
Stockholm	Rejmersholms glasbruk	1939	1941	
Stockholm	Ringvägens glasbruk	1915	1924	
Södertälje	Glasbruket på Älgön	1594	1601	
Södertälje	Kopparhaga	1614	1686	Taxinge glasbruk??
Södertälje	Ridön	1604	1614	
Södertälje	Södertälje glasbruk	1874	1875	

UPPLAND

Enköping	Bryggsholmen	1583	1640	
Norrtälje	Mörby glasbruk	1633	1653	Endast slagghögar kvar
Sigtuna	Sigtuna glasbruk	1874	1885	
Solna	Huvudsta Glasbruk	1906	1906	
Stockholm	Djurgårdens glasbruk	1688	1694	Troligt fortsatt Jungs glashytta
Stockholm	Jungs glashytta	1641	1652	Flyttades till Södermalm
Stockholm	Kungsholmens bruk	1688	1815	
Stockholm	Kungsträdgården hytta	1928	1928	
Stockholm	Sandvik-Ulvsunda glasbruk	1852	1874	

Stockholm	Sankta Clara glasbruk	1676	1686	Före Kungsholmens glasbruk
Stockholm	Stockholms glasbruk på Skansen	1936	i drift	
Stockholm	Svea glasbruk	1895	1899	
Upplands-Bro	Bro Glasbruk	2005	2016	
Upplands-Bro	Glasbolaget	2016	i drift	Följer efter Bro Glasbruk
Uppsala	Glashyttan Ulven	1984	i drift	
VÄRMLAND				
Arvika	Arvika glasbruk	1907	1910	
Arvika	Glava glasbruk	1857	1939	Fönsterglas
Arvika	Sölje glasbruk	1814	1903	
Eda	Charlottenbergs bruk	1906	1907	
Eda	Charlottenbergs bruk	1934	1935	
Eda	Eda glasbruk	1835	1933	1 konkurs och 3 uppehåll
Eda	Eda glasbruk	1935	1939	
Eda	Eda glasbruk	1943	1953	
Forshaga	Forshaga glasbruk	1862	1896	
Grums	Liljedals glasbruk	1781	1917	Buteljglasbruk, 3 glashyttor
Karlstad	Carlsdals bruk i Bråte	1794	1816	Fönsterglas, buteljer
Karlstad	Karlstads Glasbruk	1897	1929	Fönsterglas
Säffle	Annebergs glasbruk	1761	1774	
Säffle	Liljedahls glasbruk	1774	1780	
Säffle	Mässvik glasbruk	1774	1781	
Årjäng	Töcksfors glasbruk	1982	1982	
VÄSTERBOTTEN				
Umeå	Strömbäcks glasbruk	1778	1880	Fönsterglas, bruket revs 1882
Umeå	Ströms glasbruk	1750	1757	
Skellefteå	Ytterstfors glasbruk	1837	1876	Fönsterglas
VÄSTERGÖTLAND				
Ale	Forsbäcks glasbruk	1860	1874	
Ale	Nols glasbruk	1899	1902	
Ale	Surte glasbruk	1863	1978	Museum
Göteborg	Klippans glasbruk	1762	1803	Även Göteborgs glasbruk
Göteborg	Lödöse kloster	1200-talet	?	
Götene	Årnäs bruk	1802	1818	
Götene	Årnäs bruk	1837	1876	
Götene	Österäng	1878	1880	
Herrljunga	Fåglaviks glasbruk	1874	1978	Byggnaderna revs 2007
Hjo	Guldkrokens glashytta	1972	1982	
Mariestad	Bromö glasbruk	1803	1877	Fönsterglas
Mariestad	Mariestads glasbruk	1588	?	
Skara	Varnhems kloster	slut 1100-tal	?	
Tranemo	Bollsjö glasbruk	1831	1881	
Tranemo	Limmareds glasbruk	1740	i drift	
Tranemo	Nittorps glasbruk	1874	1894	
Tranemo	Strömsfors glasbruk	1872	1878	
VÄSTMANLAND				
Arboga	Arboga glasbruk	1875	1927	Ölflaskor
Arboga	Arboga glasbruk	1929	1932	

Arboga	Arboga glasbruk	1930	1932	
Arboga	Arboga glasbruk	1933	1939	
ÅNGERMANLAND				
Kramfors	Klockestrands glasbruk	1913	1916	Fönsterglas
Kramfors	Nylands Glasbruk	1905	1906	
Kramfors	Sandö glasbruk	1750	1928	Fönsterglas
ÖLAND				
Borgholm	Ölandshyttan	1971	1995	
ÖSTERGÖTLAND				
Finspång	Reijmyre glasbruk	1812	1926	
Finspång	Reijmyre glasbruk	1932	i drift	
Linköping	Bonnorp glasbruk	1873	1875	
Linköping	Cedersbergs glasbruk	1781	1838	
Mantorp	Mantorps glasbruk	1969	i drift	
Motala	Borensbergs glasbruk	1900	1952	Buteljglas
Vadstena	Vadstena kloster	ca 1380	ca 1530	
Vadstena	Glasbruket Vas Vitreum	1985	i drift	
Ödeshög	Alvastra kloster	slut 1100-tal	?	